

«Τα ταξίδια με τον Τσάρλι» του Τζον Στάινμπεκ είναι μια περιπλάνηση σε τόπους και ανθρώπους

[ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ](#) / 08-08-2023 / 16:34

Διασχίζοντας την απέραντη Αμερική των ονείρων του, ο Τζον Στάινμπεκ (John Steinbeck) μας επανασυστήνεται ξανά και μοναδικά ως άνθρωπος και συγγραφέας.

Ο Άγιος Αυγουστίνος έλεγε πως ο κόσμος είναι ένα βιβλίο και όποιος δεν ταξιδεύει διαβάζει μόνο μια σελίδα. Φαίνεται λοιπόν πως αυτή η ρήση ευδοκιμεί στις σκέψεις συγγραφέων όπως ο **Τζον Στάινμπεκ (John Steinbeck)**, που αποφάσισαν να καταγράψουν τα ταξίδια τους στο χαρτί και να αφηγηθούν

ιστορίες από την παραμονή τους σε διαφορετικές χώρες ή να καταθέσουν ιστορίες από τον τόπο τους. Το ταξίδι είναι από μόνο του μία ισχυρή κινητήριος δύναμη, μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για κάποιον συγγραφέα να αλλάξει παραστάσεις, να γνωρίσει άλλους πολιτισμούς και κυρίως να εμπνευστεί από άλλους τόπους. **Η σαγήνη που προκαλεί ένα τοπίο, η ιστορία που κρύβει στα σπλάχνα του, η μαγεία της περιπλάνησης, αυτό που τα μάτια και η ψυχή καταλαβαίνουν είναι ανεκτίμητης αξίας συναισθήματα και τα λόγια πολλές φορές είναι πολύ λίγα μπροστά στις εικόνες.**

Και όμως τα λόγια, όπως αυτά που μας χαρίζει ο Στάινμπεκ εδώ, είναι το απαραίτητο και ίσως μοναδικό εργαλείο όταν έρχεται η ώρα ο συγγραφέας να εξωτερικεύσει αυτό που ένιωσε και δεν έχει άλλο μέσο από την πένα του. Αυτή η ανάγκη για εξερεύνηση και περιπέτεια, αυτό το στοιχείο της ανακάλυψης και αυτή η χαρά και η ικανοποίηση της μεταφοράς σε μία άλλη στρατόσφαιρα πιο εξωτική ή απλά διαφορετική, είναι στοιχεία αρκετά για να κινητοποιήσουν συγγραφείς όπως αυτοί που παρουσιάζονται εδώ να πάρουν στον ώμο το δισάκι τους και στο χέρι το μολύβι τους και να μετοικήσουν νοερά ή πραγματικά σε πολιτείες μακρινές με σκοπό να τις αποκρυπτογραφήσουν.

Ο άνθρωπος συγγραφέας και εξερευνητής που περιπλανιέται για να γνωρίσει

Σταφύλια της οργής, Άνθρωποι και ποντίκια, Ανατολικά της Εδέμ είναι μόνο μερικά από τα αριστουργήματα του εμβληματικού συγγραφέα Τζον Στάινμπεκ. Είναι ο ίδιος εμπνευσμένος συγγραφέας που αποφασίζει να ταξιδέψει και να γυρίσει όλες σχεδόν τις ΗΠΑ παρέα με τον σκύλο του Τσάρλι και δεν επιχειρεί μόνο αυτό το μεγαλεπήβολο ταξίδι και μάλιστα σε μεγάλη σχετικά ηλικία αλλά αποφασίζει να το καλύψει και λογοτεχνικά. Το αποτέλεσμα είναι η έκδοση αυτή, μια προσφορά στο ελληνικό κοινό για να γνωρίσει τον κορυφαίο αυτό δημιουργό μέσα από ένα εντελώς διαφορετικό πρίσμα. Είναι αναμφίβολα ένας άλλος Στάινμπεκ, με πιο χαλαρή διάθεση και με πολλή όρεξη να γνωρίσει τους τόπους, τους ανθρώπους, να δει τοπία και να σχολιάσει ό,τι παρατηρεί, σαν ανταποκριτής σε αποστολή.

Χειμαρρώδης, διαχυτικός, αληθινός, διψασμένος για εμπειρίες, έτοιμος να γνωρίσει τον ίδιο του τον εαυτό μέσα από αυτή τη δοκιμασία ο Στάινμπεκ οδηγείται σε νέα μονοπάτια και πράγματι πρόκειται για έναν Στάινμπεκ αποκαλυπτικό και ιδιαίτερα ενεργό μιας και δεν αφήνει πολιτεία, μέρος και

περιπέτεια δίχως το στίγμα της γραφής του. Το βιβλίο αυτό συστήνεται ιδιαίτερα σε αυτούς που έχουν την επιθυμία να αναμετρηθούν με τη δική τους διάθεση για περιπέτεια και βέβαια σε αυτούς που επιθυμούν να μάθουν για την Αμερική, να γευτούν ένα νοερό πλην εξαιρετικά ενδιαφέρον και γεμάτο εκπλήξεις ταξίδι σε μίαν άλλη εποχή ναι αλλά εξίσου προσοδοφόρο ως προς τις πληροφορίες που παρέχονται. Ο Στάινμπεκ έχει το μοναδικό προνόμιο να ακολουθεί στον λόγο του ένα άλλο αφηγηματικό σχέδιο από εκείνο των μυθιστορημάτων ενέχοντας στοιχεία κωμικά, ειδικά όταν αναφέρεται σε ντόπιους ενώ δείχνει και την αγάπη του για τον σκύλο του που είναι ο πιο πιστός του φίλος.

Ο ίδιος περιγράφει την προσέγγιση στο ταξίδι του, εξηγεί τους λόγους του ταξιδιού του και μάλιστα στοχάζεται με βάση των όσων διαπιστώνει γύρω του γιατί πάνω από όλα φαίνεται πως το ταξίδι αυτό και η περιπλάνηση είναι και για τον ίδιο ευεργετική. Δείχνει να το απολαμβάνει και να εκμεταλλεύεται κάθε λεπτό και ώρα και να υπερπηδά εμπόδια, όπως για παράδειγμα την περιπέτεια υγείας του Τσάρλι. *«Ένας από τους στόχους μου ήταν να ακούω, να αφουγκράζομαι τις ομιλίες των ανθρώπων, την προφορά τους, τη μουσικότητα του λόγου τους και τις εμφάσεις τους. Η ομιλία είναι κάτι πολύ περισσότερο από λέξεις και φράσεις. Άκουγα λοιπόν παντού και με προσοχή. Μου φαίνεται ότι οι ντοπιολαλιές εξαφανίζονται σιγά σιγά. Σαράντα χρόνια ραδιοφώνου και είκοσι χρόνια τηλεόρασης αυτό το αποτέλεσμα είχαν».*

Ο κόσμος του Στάινμπεκ αλλάζει ο ίδιος μέσα από τις εναλλαγές πόλεων και τοπίων, οι άνθρωποι άλλοτε τον ενθουσιάζουν και άλλοτε τον απογοητεύουν, αλλά ο ίδιος φαίνεται να ζει στο έπακρο το ταξίδι του γνωρίζοντας ίσως πως τέτοια ταξίδια δεν λαμβάνουν χώρα κάθε μέρα. Μοιάζει λοιπόν με λευκό χαρτί όπου θέλει να γραφτούν νέες σελίδες στο τετράδιο εμπειριών του, στιγμές και εικόνες που θα τον συντροφεύουν τότε που δεν θα μπορεί πια να ταξιδεύει. **Όταν πραγματοποιεί αυτό ταξίδι γύρω στα 1960 είναι ήδη ώριμος και κοντά στο τέλος της ζωής του και ίσως αυτή η χρονική συγκυρία να μην είναι διόλου τυχαία.** Η απόφαση που έλαβε, όπως λέει και ο ίδιος, δεν ήταν διόλου εύκολη καθώς ένα τέτοιο ταξίδι είναι απαιτητικό και δεν γνώριζε φυσικά εκ προοιμίου αν θα ήταν σε θέση σωματικά να ανταπεξέλθει σε ένα τέτοιο ταξίδι. Ωστόσο, η επιστροφή στην πόλη και την καθημερινότητα ήδη από την είσοδο στην Νέα Υόρκη μοιάζει να τον γεμίζει με νοσταλγία και συναισθήματα για αυτό που μόλις ολοκληρώθηκε. Ο Στάινμπεκ προσθέτει λοιπόν άλλο ένα μαργαριτάρι, τίτλος βιβλίου του, στην σειρά των γραπτών του και εμείς ευλογημένοι που μπορούμε να το διαβάσουμε.

Αποσπάσματα από το βιβλίο «Τα ταξίδια με τον Τσάρλι»:

«Μήπως δεν θέλουμε να μας θυμίζει κανείς ότι είμαστε ένα νεαρό και παιδαριώδες είδος, ενώ ο κόσμος ήταν ήδη παλιός όταν ήρθαμε σ' αυτόν;»

«...σε τούτο το ταξίδι που έγινε με σκοπό την παρατήρηση, έπαιρνα τους εξοχικούς δρόμους όπου υπήρχε περισσότερο υλικό για να δω, να ακούσω και να μυρίσω, και απέφευγα όσο μπορούσα τις κεντρικές αρτηρίες όπου μπορεί να ξεχαστείς, να αναδιπλωθείς στον εαυτό σου και να ονειροβατείς χωρίς να παρατηρείς τί γίνεται γύρω σου»

<https://www.culturenow.gr/ta-taxidia-me-ton-tsarli-toy-tzon-stainmpek-einai-mia-periplanisi-se-topoys-kai-anthropoys/>